

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuj'e dežele toliko več, kolikor poštnina znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Klerikalen manever.

Kdor se količkaj zanima za delovanje in nehanje naših klerikalcev, tisti je že davno opazil, da imajo kakor stari paganski bog Jan dva obraza, in da kažejo na Dunaju ves drug obraz kakor doma. To se je zopet pokazalo sedaj, ko se je grof Clary posvetoval z drom. Šusteršičem o prihodnji vladni politiki v naši kronovini.

Dr. Šusteršič je bil poklican na Dunaj kot voditelj konservativnih Slovencev in se je torej dogovarjal in pogajal z voditeljem novega ministristva kot pooblaščenec stranke, ki je na svojo zastavo zapisala konservativna načela, torej tista načela, ki obsegajo negacijo vsega tega, kar stranka doma zahteva in uči.

Svoj čas je bila kranjska klerikalna stranka v resnici konservativna. To je bilo tedaj, ko je njeno armado vodil pokojni kanonik Klun, in ko je stranka stala pod komando grofa Hohenwarta. Tedaj je ta stranka delala za reakcijo, tedaj je s slepo pokornostjo pobirala stopinje za fevdalno gospodo duhovsko in posvetno, in tedaj se je tudi njeno delovanje doma strinjalo z njenim delovanjem na Dunaju.

Najdrastičnejšega izraza je dobil ta konservativizem tedaj, ko so kranjski klerikalci pomagali strmoglaviti grofa Taaffea radi nameravanega razširjenja volilne pravice, in ko so stopivši v koalicio, se odrekli celo narodnim našim zahtevam.

Odkar pa je veseli Klun legel pod zemljo, zadobila je oficialna klerikalna politika doma vso drugo smer. Že poprej se je imel Klun boriti s težavami, ker so mlajši elementi v njegovi stranki silili, da bi se napeljala voda na krščansko-socialni mlin. Povod temu je dala popolna brezplodnost konservativne politike za specifično klerikalne interese, in v tej brezplodnosti je iskati tudi vzroka hitremu preobratu v klerikalni politiki, ki se je izvršila po Klunovi smrti.

Danes vesla oficialna politika klerikalne stranke v strugi krščanskega socializma, toda — samo doma! Doma zanikuje ta stranka vsa konservativna načela, doma se

dela demokratično in socialistično in hodi naravnost po potih, ki vodijo v komunizem, po potih, katere so njihovi uzori, dunajski krščanski socialisti, opetovano in celo v državnem zboru najostreje obsojali ter jih ožigosali kot protimonarhistične in anarhistične.

Vzlic tej premembi, načelni premembi, pa hočejo naši klerikalci na Dunaju še vedno igrati ulogo konservativcev. Niti toliko moštva in samospoštovanja nimajo, da bi odkrito pokazali svojo barvo, ter zatajujejo in zanikujejo na Dunaju prav to isto, kar doma s toliko vnemo in gostobesednostjo zagovarjajo.

Jedna in ista stranka ne more hkratu zastopati konservativnih in krščansko-socialnih načel, ker druga drugo izključuje. Kdor je krščanski sociallec je nasprotnik konservativnih načel, ravno tak nasprotnik, kakor vsak liberallec, a kdor je konservativlec, je prav tako nasprotnik krščanskega socialstva.

Po vsi pravici se moramo in smemo torej vprašati: Kaj so v resnici naši klerikalci, ko se delajo na Dunaju drugačne, kakor pa doma, ko zatajujejo na Dunaju ono isto, na kar doma prisegajo? So-li krščanski socialisti ali so konservativci?

Menimo, da niso ne jedno ne drugo, da so samo nekaj političen „Club der Harmlosen“, da igrajo tako doma kakor na Dunaju s falsificiranimi kartami, da jim sploh ni za načela in ideje, nego samo za vladanje in za osebnost korist.

Klerikalci vedo, da v merodajnih krogih dunajskih ni simpatij za krščansko socialstvo, zato skušajo te kroge preslepiti s tem, da se izdajajo za konservativce; vedo pa tudi, da na suhe limanice reakcionarnega konservativizma na Slovenskem ne ujamajo nobenega kalina več, in so zato doma razobesili zastavo krščanskega socialstva. Tako kažejo dva različna obraza, na ta način si skušajo ohraniti na jedni strani blagonaklonjenost in podporo reakcionarnih konservativcev na drugi strani pa dobiti zaupanje slovenskega ljudstva. Manever je prozoren, a dolgo se ž njim ne bo izhajalo. Tudi v najklerikalnejših koticčkih

naše domovine se je začela temà umikati svetlobi, začelo se je daniti in ne bo dolgo, pa zadoni klic: Krinko doli!

„Slovenec“ in njegovi stranki.

S Štajerske, 10. okt. 1899.

„Slovenec“ je v št. 230 t. l. spregovoril o znanem dopisu v „Vaterlandu“, o tem sramotnem dokazu neznačajnosti in brezdomovinstva razkrinkanega nizkotnega politikastrankarja. „Slovenčev“ uredništvo gotovo ne ve, kako se sodi in govori v vseh krogih naše domovine o tem činu, sicer bi njegova obramba zoper „sumničenje do skrajnosti“ ne bila taka, kakoršna je.

„Slovenec“ trdi, da ni v nobeni zvezi s „Vaterlandom“, da ne ve, kdo je oni dopis pisal, da se ne strinja z njim.

Dalje se sklicuje na to, da je povodom celjskih izgrediv označil svoje stališče in strogo obsodil celjske razgrajče.

Priznavamo, da je takrat zavzel pravilno stališče, dasi smo opravičeno pričakovali od njega več ognja, na priliko toliko, kakor za časa celovških izgrediv. Ko pa je prišel v javnost oni dopis, ki je pisan iz povsem drugega, nam nasprotnega stališča, in so ga skoro vsi slovenski listi (izvemši „Slovenca“, „Slov. List“ in „Edinost“) soglasno in ostro obsodili in ožigosali kot narodno izdajstvo najgrše vrste, tedaj smo smeli po zakonih najprijemljivejši logike pričakovati, da bo „Slovenec“ takoj in brezobzirno storil isto, zvest svojemu „takratnemu“ stališču. A tega ni storil. Tukaj se toraj vse ne vjema, kakor je videti. Prosimo pojasnila!

Toda pojasnilo že imamo v članku „Sumničenje do skrajnosti“ v št. 230. „Slovenčevi“.

„Slovenec“ se ne strinja z dopisom. Ne strinja se s tem, da nam je naš dom, naš slovenski dom — „tuja zemlja“! Lepo, diplomatično je to povedano! Če pride kak lopov v mojo hišo in jame v piti: Ven, tukaj za te ni mesta, to je „fremdes

Gebiet“, — tedaj mu porečem: „Prijatelj jaz se s teboj ne strinjam.“ —

Kaj ne da, ljubi obmejni Slovenci, tako se govori zaradi ljubega miru?!

„Slovenec“ piše dalje: „Kdo je pisal oni dopis, — — — to nam, ki nismo z dopisom v nobeni zvezi, nič mar.“

— „nesmiselno (sic!) je postopal (izdajalec), ker se je dr. Ferjančič že poprej pokopal sam s svojim govorom na Bledu.“ „Nam nič mar“! Vsi pošteni rodoljubi po Slovenskem so jedini v obsojbi in v zaničevanju onega „kdo“, le „nam jedini nič mar.“

In zakaj jim „ni nič mar“? Zato ne, ker so v zgornjih dveh debelo tiskanih vrstah povedali isto, kar je pisal oni „kdo“ v „Vaterlandu“, in za kar ga je ves narod postavil na sramotni oder, kakor gre Efi-altu! Če se je po mnenju „Slovenčevem“ Ferjančič s tem pokopal, kar je govoril na Bledu o Celju — slišali smo ga sami — tedaj moramo celjski Slovenci vzeti potno palico in se izseliti iz „tujega ozemlja“ — menda v uredništvo „Slovenčev“, kjer je še doma čisto, neskaljeno slovenstvo, kakor je dokazala ta zadnja „celjska aféra“.

Svoje izdajalske nazore hočete opravičiti s tem, da je baje, kakor pravite, še druga stranka na Slovenskem taka, kakoršna ste Vi!

Ali vas drugo ne more nič tolažiti? Ali se svojega zlodejstva kot takega ne zavedate in — ne sramujete??

Tužna nam majka! Tužna taki politiki v središču, dvakrat tužna pogrezojoči se periferiji!

S par petaki, ki se vržejo „Naši Straži“ „za obmejne Slovence“, se taki čini ne dajo pokriti! Quo usque tandem —?!

D—n.

V Ljubljani, 13. oktobra.

Rusija, Srbija in Avstro-Ogrska.

Beligranski oficijozni listi se trudijo dokazati, da se diplomatiške zveze z Rusijo niso pretrgale. Formalno je to res, a kar se še ni zgodilo, se zgodi v kratkem, kajti ruski listi zahtevajo soglasno, da odpravijo iz Srbije Milana, ali pa naj se vsaka zveza

LISTEK.

Po dirki.

(Spisal —č—)

„Ubogí biciklisti!“ je zdihovalo občinstvo v soboto zvečer, ko je dež lil kot iz škafa še o polnoči. „Ti biciklisti pa imajo srečo!“ se je spet slišalo v nedeljo, ko je začelo solnce lepo sijati in je sever podil v stran še zadnje temne oblake. Bolj ko se je bližal čas dirke, tem lepše je postajalo vreme, tako da si popoldne nismo mogli želeti lepšega.

Zategadelj smo v nedeljo živo skakali na levo in desno. In kaj bi ne, če nam je bila sreča tako mila! Samo malo dežja med 2. in 3. uro popoldne, in pokvarjena bi bila dirka, klub pa bi imel deficit, da bi ga čutil še nekaj let.

Prepričani smo, da pojmi le malo občinstva, kakšne stroške provzroči našim kolesarjem vsaka dirka. Manj kot 650 gld. ne stane nobena. Prva dirka je stala z vso slavnostjo vred 1450 gld.; zadnja pa okroglih 1000 gld. Po teh številkah naj si izračunaj občinstvo, koliko vstopnic se mora prodati, in kakšne reklame je treba, da znesó dohodki 1000 gld. Navadno so dohodki v primerju s stroški za 150—250 gld. manjši.

S prireditvijo dirk nimajo kolesarji absolutno nikakega dobička, marveč navadno izgubiček, ter se te dirke prirejajo le zato, da bi se šport nekoliko povzdignil, da bi se bicikliško življenje nekoliko bolj oživilo, in da ima tudi ljubljansko občinstvo zabave od športa, ki se goji po drugih večjih mestih z mnogo večjim zanimanjem. Ljubljana je prav za prav za taka draga podjetja še premлада, t. j. premajhna pa tudi premrtva.

Do sedaj se je sicer udeležilo vsake, od našega kluba prirejene dirke precejšnje število gledalcev (in sicer I. t. j. 3. oktobra 1897. leta 2380, II. t. j. 5. junija 1898. leta 2035, III. t. j. 9. julija 1899. leta 1367 in IV. t. j. 8. oktobra 1899. leta pa 1890 gledalcev.) Vendar je ta udeležba še mnogo manjša, kakor bi se mogla pričakovati od ljubljanskega občinstva.

Priznati treba, da vlada v nižjih slojih večje zanimanje za take dirke, nego v višjih. V ložah in na prvih sedežih n. pr. ne vidimo nikdar tistih gospodov, katere mora veseliti, da Ljubljana tudi v športu napreduje. Dosedaj se je prodalo 800 do 1400 stojišč po 20 kr. Pri zadnji dirki je bilo prodanih 1252 stojišč po 20 kr. Na vsaki kurvi je bilo toraj po 600 gledalcev.

Te številke smo navedli radi tega, da

ima naše občinstvo jasen pregled o blagajniških uspehih, in da more prihodnjič na podlagi teh podatkov presojati, kakšna je bila udeležba ...

Ker je bilo vreme zadnje nedeljo tako sumljivo celó dopoldne, se jih je le malo odločilo za nakup vstopnic, tembolj pa je pričelo ljudstvo hiteti na dirkališče od 2. ure naprej. In kako bi ne, ko se jim je nudilo nekaj novega, posebnega! Videli smo zategadelj med drugim tudi take, ki ravno ne simpatizujejo s kolesarstvom, pogrešali pa smo spet nekaj visokih oseb, katerih bi bila pač dolžnost, pokazati se kdaj tudi na slovenskem dirkališču. Najbolj graje vredno pa je, da se je udeležilo te toli zanimive dirke le malo zunanjih kolesarjev. Največ smo zapazili biciklistov iz Kranja in Loke, manj iz kamniške okolice; z Notranjskega, če se ne motimo, sta bila dva, dočim sl. klub dolenjskih biciklistov, ki šteje okolo 200 členov, menda ni čutil potrebe poslati vsaj jednega svojega zastopnika. Iz Novega mesta je prišel samo jeden kolesar, in še o tem ne vemo, če je člen ondotnega kluba ali ne; iz Ribnice in Lašč pa sta se udeležila dirke baje le dva. Sploh moramo pripomniti, da klub dolenjskih biciklistov pač še nikdar ni posebno nastopil v naši metropoli.

O uspehu dirke smo že poročali v po nedeljskem „Narodu“; danes se hočemo le baviti z „Matchem“ in z rekordno vožnjo, torej s točkami, ki so bile najzanimivejše vsega programa in kar je privabilo največ ljudstva k dirki.

Gospod Ferković (člen hrv. bic. dr. „Slovjen“) je kot eden najboljših hrvatskih dirkačev pozval vse hrvatske in slovenske dirkače na „match“, po našem na nekaj bicikliški dvoboj. Dasi je med Hrvati mnogo prav dobrih dirkačev, se temu izzivu nihče ni odzval, pač pa se je odzval naš slovenski junak, g. „Iros“, člen našega kluba. Gospod „Iros“ (Počkaj) je rodom Slovenec iz Trsta, kakih 23 let star, bolj majhnega, a krepkega telesa, simpatične zunanosti in prikupljivega, mirnega vedenja. Edini sin bogatega trgovca-narodnjaka v Trstu, je letos absolvirjal trgovsko akademijo v Gradcu.

Prvikrat je dirkal g. „Iros“ pred 3 leti v Zagrebu ter odnesel II. darilo. Kmalu potem se je posvetil popolnoma temu športu ter je odnesel vsako leto na večjih dirkališčih na Nemškem, v Zagrebu in tudi pri nas več I. in II. daril. V zadnjem času pa je celo v Berlinu, kjer so štartali najboljši dirkači-amaterji, priboril I. darilo.

Čeravno smo poznali zmožnost

pretrga. Predlagajo pa tudi, naj se začne potem proti Srbiji postopati z drugačnimi sredstvi, kakor je Rusija postopala doslej. Vse kaže torej, da so v Rusiji skrajno nevoljni radi Milanovega prebivanja v Belegradu in radi usodnega njegovega vpliva na Aleksandrovo vlado. Ruski zastopnik Mansurov je pri svojem odhodu iz Belegrada ministrskemu predsedniku drju. Gjorgjeviću to tudi jasno povedal, in vsi ruski časopisi so se strinjali z njegovimi besedami. Napetost med Rusijo in Srbijo je torej očitna. Toliko večjega pomena pa je to dejstvo, ker vlada temu nasproti med Srbijo in Avstro-Ogrsko najdebelejšje prijateljstvo, in ima razkralj Milan na Dunaju posebno zaščito. Avstrija in Rusija pa sta glede Balkana sklenili zvezo, ki je vsled sedanjega razmerja do Srbije zašla v čudno zagato. Kdo odneha? Ali se približa Avstro-Ogrska ruskemu stališču ali narobe? Vsekakor je postala Srbija s svojim Milanom preporno jabolko!

Protirepubličanski pojavi v francoski vojski.

Šele nedavno so poslali nekega francoskega stotnika za kazni v Afriko, ker je demonstriral proti vojnemu ministru, te dni pa je ministrski svet zapodil iz vojske nekega podlajtnanta de Bernardyja, ki je kričal pred stanovanjem francoskega predsednika Loubeta: „Doli z Loubetom!“ Spremljalo ga je večje število častnikov 22. lin. polka, proti katerim se vrši še preiskava. Med francoskimi vojaki, oziroma častniki vlada pač čuden duh! Kaj se more iz takih pojavov še vse izcimiti!?

Vojna s Transvaalom.

Lakomnost in nenasitnost Angležev je torej izzvala končno vendarle vojno v Južni Afriki. Prvikrat se začne v Afriki krvav boj med belokožci, in ta boj bo strašen. Buri so sicer skromen in miren kmetijski narod, dokler jih nihče ne draži, a grozen sovražnik so, kadar jim gre za svobodo svoje zlata in diamantov najbogatejše dežele. V neštetihi bojih z divjimi afričanskimi rodovi so si pridobili toliko izvežbanost v bojevanju, da jih smatra ves svet za najizvrstnejše strelce in imenitne jezdece. Angleži sami so občutili že parkrat jekleno pest bursko, ko so s krvavimi glavami bežali pred njimi. Res je, da doslej velike vojne še niso imeli z Buri, a gotovo je, da bode imela tudi največja masa angleških vojakov sila težavno nalogo, kajti vsa Južna Afrika je Angležem sovražna. Poleg tega pa je Angležem teren neznan, in vojna taktika Burov tuja. K temu pa pride še notorična nesposobnost angleških vojakov, ki so razvajeni in mehkužni ter so za boj nezmožni, ako niso siti. Nasproti temu pa so Buri pravi pravcati moderni Špartanci. Vojna se je začela s tem, da so Buri prekoračili mejo Natala, zasedli vrhove Ingogo ter prerezali železniško zvezo. — Zanimivo je, kakšno stališče je zavzelo kar čez noč avstrijsko nemško in velikonemško časopisje. Še te dni se je nagibala simpatija teh listov k Buro, danes pa pisarijo vsi proti njim. Dokazujejo namreč, da so oni napovedali vojno, da je bil ultimatum Krügerja nesramno

izzivanje, in da so zaigrali s tem, da so vojno prvi začeli, naklonjenost evropskih vlastij. Anglija pa je nedolžna in ona se mora braniti! — Kaj je vzrok temu preobratu v nemškem časopisju? Ukaz nemškega cesarja Viljema je bil v tej točki odločilen. Grof Bülow, sedanjí vodja za nanjih zadev, je namreč Viljema prepričal, da Marschalova politika napram Transvaalu ni bila praktična, nego da treba vse napake, ki so se zgodile proti Angliji, popraviti s tem, da dela Nemčija svojo kolonialno politiko v zvezi z Anglijo. Interesi Nemčije ne kolidirajo nikjer z interesi Anglije. Mogočna Anglija more Nemčiji mnogo koristiti, dočim je mali Transvaal zanjo brezpomemben. Grof Bülow je cesarja Viljema prepričal, da so Buri nazadnjaški narod, ki se upirajo trgovinskemu napredku, in zategadelj so si Nemci z Angleži mnogo bližji. Skratka: Nemčija naj se drži močnejšega, kakor se je držala tudi leta 1863. Rusije proti Poljakom. Ideje Bülowe je sprejel torej Viljem, ž njim pa vse nemško časopisje tostran in onstran črnožoltih obmejnih kolov.

Dopisi.

Iz učiteljskih krogov, 11. oktobra. (Tovariši — pozor!) V zadnjem času se naši časniki preveč bavijo z nami učitelji. Konstatujemo, da se celo „Domoljub“ ne upa naravnost izreči proti delu primernih plači. A izrekel pa je ta list nekaj, kar ne smemo prezreti. Priobčil je članek: Slovenski učitelji, odločite se! Kaj tacega še nismo brali. Za danes ne rečemo drugzega nego: To je na eni strani očitna mistifikacija lahkovernega ljudstva, na drugi strani pa poziv omahljivim učiteljem, naj prelomijo svojo prisego.

Prisegli smo izpolnovati šolske postavbe po svoji najboljši vednosti in vesti. „Domoljub“ nas pozivlja, naj se oklenemo organizacije klerikalne stranke, tiste stranke, ki je pokojnemu knezoškofu dr. Pogačarju štela v greh, da se je dobrohotno izrekel o šolskih postavah.

Vemo, da pravi domoljubni in človekljubni duhovniki ne soglašajo s svojimi bojevitimi tovariši, ki hujskajo ubogo ljudstvo proti učiteljskemu stanu, proti tistemu stanu, od katerega ima ljudstvo naravnost največ dobička. Vemo pa tudi, da ti trezni duhovniki nimajo nobene besede in se morajo udati svojim za boj dresiranim tovarišem, ki ta boj potrebujejo, da pokrijejo ali vsaj prikrijejo ljudstvu kolosalni fiaško svoje nesrečne gospodarske organizacije. To vemo vsi, prav dobro vemo, da se šolsko vprašanje ne bo reševalo v uredništvih klerikalnih listov. Niti v kranjskem deželnem zboru se ne bo reševalo to vprašanje, nego na Dunaju. In zopet le predobro vemo vsi — tudi Kalani, Šiške in Šusteršiči — da Dunaj tega vprašanja ne bo ugodno rešil za klerikalno stranko. Saj bi ga tudi deželni odbor kranjski ne, kjer klerikalni po-

stoleh, vse je drlo proti razsodišču (cilju), vse dirkališče je bilo slično panju z razdraženimi čebelami, in gromoviti „Živio“ je zadonel iz vseh grl, ko je švignil g. „Iros“ kot zmagovalec čez cilj, pustivši g. Ferkovića za malone 2 metra za seboj.

Vse se je globoko oddahnilo. Zmagovalcu so vrgli svež lipov venec okoli vratu ter ga dvignili na ramena in s kolešom vred nesli proti razsodišču. Tako je rešil g. „Iros“ čast slovenskih kolesarjev, kar je tem več vredno, ker je zmagal kot pozvanec.

Priznati pa se mora, da vozi tudi g. Ferković izvrstno, in da na vsem slovenskem jugu poleg gosp. „Irosa“ nima enakega.

Kot zadnja in istotako zanimiva, za Ljubljano nova točka je bila rekordna vožnja s tandemom na motor. To vožnjo je postavil iz prijaznosti g. „Iros“.

Gospod „Iros“ je vozil pri tej točki s 108 prenosom. Motor je fungiral le kot vodič, to je da je „Irosu“ rezal zrak. Gosp. „Iros“ je prevozil 25 krogov 10 km v 13 minutah 25 sekund; zadnji krog je prevozil v 28 $\frac{1}{2}$ sekunde; zadnjih 200 metrov pa v 14 sekundah. Čeravno je bila vožnja tako hitra, da so se nekateri kar stresali, ko je motor mimo njih švigal, bi bil g.

slanci niti 1/2 davka ne zastopajo. Čemu torej ta krik in vik, če ne zato, da še en čas krijejo svojo onemoglost svoj bankerot? Najboljše učitelje preganjajo, dasi jim ne morejo nič očitati. Zakaj? Ker delaven učitelj noče vselej tlačniti in parado delati nedelavnemu duhovniku! Pa — dovolj za danes! Tovariši, mirni bodimo! Izpolnimo vestno svoje stanovske dolžnosti, kakor smo prisegli, pošteno učimo svoj narod, bodimo taktični tudi proti hujskačem in minul bo ta vihar brez škode za nas in za naš stan. A ko bodo naši nasprotniki po tem viharju delali svoj račun, jih bo groza!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 13. oktobra.

— **Osobne vesti.** G. Frančišek Črna-goj je imenovan začasnim voditeljem na mestni dvorazrednici na Barju. Na novo so nameščeni: g. A. Lenarčič na trirazrednici v Šmartnem pri Kranju, gg. A. Praprotnik in J. Lapajne na trirazredni deški šoli v Cerkljah, g. J. Labernik na trirazrednici v Srednji vasi v Bohinju, g. A. Novak na štirirazrednici na Bledu. — Gospod F. Repovš je namestni učitelj v Sorici, gospodična Zofija Grum pa je imenovana za definitivno učiteljico-voditeljico na prvem mestnem otroškem vrtcu v Ljubljani.

— **In vendar le: debela laž na katoliški podlagi.** „Slovenec“ zatekel se je po dokaz, da je v banki „Slaviji“ mnogo židov k nekemu Rudolfu Vrbi, katerega proglašajo za „najboljšega poznavatelja socialnega stanja na Češkem“. Z merodajne strani, kjer smo se o stvari poučili, se nam zagotavlja, da banka „Slavija“ ne šteje ne v ravnateljstvu, ne v upravnem svetu in ne med uradništvom niti jednega žida. Lagal je torej najboljši poznavatelj socialnega stanja na Češkem, za njim pa lažejo — no seveda: „tudi najboljši poznavatelji socialnega stanja na Slovenskem“. Pa še reči ne moremo: Bog jim grehe odpusti, ker si jih odpuščajo kar sami.

— **Slovensko gledališče.** Drevi se poje prvokrat opera „Čarostrelec“. Intendantca je nabavila novo transparentno dekoracijo „Volčjega brezdná“, katero sta naslikala Kantz in Haiss na Dunaju. Danes se porabi elektrika tudi za velike lučne efekte. V operi nastopijo skoro vsi operni solisti. Nov pa bo g. basist Pestkowski.

— **Verska prisrčenost.** Generalštab štajerskih učiteljskih tercialk je razposlal te dni iz nemškega Marijinega Celja zvestim in slepopokornim svojim somišljenikom in pristašicam med slovenskimi učiteljicami na Spodnjem Štajerskem in nekaterim drugim devicam nemške razglednice s sliko znanega nemškega šovinista patra Abla, na kojih čitamo naslednje: „Ljuba gospodična! Pomagajte nam z molitvijo, da se srečno vrnemo iz daljave ter odločno nadaljujemo pričeto delo. Marija Vas pozdravlja! V vedni ljubezni M...., T.... Na povratku naj se blagovolita M.... in

„Iros“ dosegel še mnogo boljši rekord, ko bi motor vozil hitreje. Gospod „Iros“ je povdaril to sam, in da je tudi to resnica, smo se prepričali sami, ker je pri zadnjem krogu tandem prehitel. Lastnik motorja je priznal, da se je na motorju nekaj pokvarilo, zato ni mogel vravnati hitrosti 60 km, marveč le 48 km na uro. Obljubil pa je, da pride prihodnjič, ko napravimo rekordno vožnjo 50 ali 100 km, z novim motorjem sem, da bo zopet fungiral kot vodič.

Gospod „Iros“ pojde v kratkem dirkat v Hamburg, po zimi v Italijo; spomladi pa se vrne z lastovicami zopet k nam. Naj si pribori mnogo novih lavorik!

Dirka se je izvršila točno ter brez vsake nezgode.

Zvečer je bil v „Narodnem domu“ koncert, katerega se je udeležilo istotako mnogo občinstva. Zabava je bila prav živahna. Z novomeško godbo je bilo občinstvo zadovoljno, ker je pridno igrala — sicer z razglašenimi instrumenti — večinoma slovenske točke.

Tako se je dovršila tudi zadnja dirka častno za Slovence in za plemeniti kolesarski šport.

T... tam neke blizu Gradca zglasiti, morda jih sprejmo, če ni prenapolnjeno.

— **Murnikov večer.** Slovensko trgovsko pevsko društvo je priredilo sinoči v „Nar. domu“ na čast svojemu predsedniku, gosp. ces. svetniku Iv. Murniku zabaven večer, katerega se je vdeležilo jako mnogobrojno občinstvo. Izmed odličnjakov omenjamo podžupana dr. viteza Bleiweisa Trsteniškega, dež. odbornika dr. Iv. Tavčarja, predsednika trgovske zbornice Iv. Perdana, podstarosta ljubljanskega „Sokola“, dr. Jos. Kušarja, predsednika „Slov. plan društva“, prof. Fran Orožna, intendanta slovenskega gledališča, M. Hubada, vodjo „Glasb. Mat., Fr. Gerbiča i. m. dr. Podpredsednik trgov. pevskega društva, gospod Dečman je naglašal v svojem govoru velike zasluge g. ces. svetnika Iv. Murnika za trgovski stan sploh in za „Trgovsko pevsko društvo“ še posebej ter je izročil slavljenu sliko društvenikov. G. ces. svetnik Murnik se je toplo zahvalil za znak priznanja in obljubil delovati še nadalje za procvit slovenskega trgovstva in njegovega vrlega pevskega društva. „Sokolov“ podstarosta, dr. Kušar, pa je naglašal solidarnost „Sokola“ s „Trgovskim pevskim društvom“. Na to so govorili še razni drugi govorniki. Pod vodstvom g. učitelja A. Razingerja je zapelo društvo več pesmij, ki so se sprejele z odobravanjem. Po oficialnem delu se je začela živahna prosta zabava.

— **Izpred celjskega sodišča.** Danes je stal pred kazenskim sodnikom pri ces. kr. okrajnem sodišču v Celju tukajšnji krtačar Janez Sager. Dejanje, katero je storil ta človek, je čestitim bralcem gotovo še v spominu. Ob času češke slavnosti v Celju, dne 8. avgusta letos proti večeru podal se je g. dr. Kranjčič, ces. kr. sodni pristav, z okrožnega sodišča, domov. Kar mu Janez Sager, oborožen z debelo gorjačo, zastavi pot. Postavi se tikoma pred dra. Kranjčiča, zahtevajoč od njega, da mora iti v „Narodni dom“. Dr. Kranjčič mu čisto mirno odgovori, da tega ne stori, in da hoče domov. Sager stopi še bliže, hoteč menda s silo dati povdarka svoji zahtevi, katero je v jednomer ponavljal. Že se je jela zbirati krog te skupine znana divja tolpa celjska, grozila s palicami ter vpila: „Abzug, pereat“ itd. Dr. Kranjčič pokliče v tem nevarnem položaju navzoče stražnike, češ, naj mu naredé prosto pot. V tem se zažene Sager proti dru. Kranjčiču ter s svojo gorjačo z vso silo zamahne proti glavi dr. Kranjčiča. K sreči je imel le-ta razpet dežnik, katerega je silni vdarec popolnoma strl. Trije policaji so dra. Kranjčiča oprostili iz nevarnega položaja ter ga spremili domov. Seve je faki-naža še drla za njim, vpila ter z vihtečimi gorjačami grozila se. Že na glavnem trgu se je dr. Kranjčič ozrl ter videl Sagerja, kako mu grozi z visoko dvigneno gorjačo. Policija Sagerja ni zaprla, dasi ga je zalotila pri činu samem, tudi uradne ovadbe ni bilo zoper Sagerja. Na ovadbo dra. Kranjčiča se je začela zoper Sagerja preiskava, zaradi hudo-delstva javne sile po § 93. kaz. zak., storjenega z brezoblastnim vtesnovanjem osebne svobode kakega človeka. Predležeči slučaj je v vsakem oziru subsumovati navedeni kazenski določbi, ki pravi, da zakrivi to hudodelstvo kdor drugega človeka, nad katerim mu po zakonih ne gre nobena oblast, kakor koli bodi užívanju njegove osebne svobode opovira. Po sklenjeni preiskavi je državno pravdnštvo zavrnilo zadevo na c. kr. okrajno sodišče, češ, da v predloženem slučaju ni videti niti hudodelstva niti pregreška, temveč je zadevo soditi kot prestopke. Sager je v svoji germanski možatosti tako v preiskavi, kakor tudi v današnji razpravi dejanje popolnoma utajil. Dr. Kranjčič je svojo ovadbo v vseh točkah pod prisego potrdil ter izključil vsako zmoto in negotovost, da napadalec ne bi bil — Sager. On pozna Sagerja že 10 let, in ga je ob vpraševalni priliki celo imenoma nagovoril. V potrjenje te izpovedbe sta bila kot priči poklicani dve sodni slugi, ki sta tedaj stala na vratih okrožnega sodišča, ves dogodek opazovala ter Sagerja natanko spoznala. Tudi na ti povedbi Sager ostane pri svojem tajeju. Zastopnik ovaditelja, g. dr. Vrečko, je v svojem plaidoyerju kazal na motiv, kateri je vodil Sagerja k zločinu. Jedna priča je namreč izpovedala, da je takoj ob storjenem dejanju neka žena jetniškega paznika rekla proti Sagerju: „To pa vendar ni prav, da našega g. tajnika, dr. Kranjčiča ne pustite pri miru.“ — „A wos“,

se zadere Sager, „hot mon auf uns vor ein johr auch keine Rücksicht gehobt.“ Lansko leto je namreč Sager sédel med toženci Oechsove bande na zatožni klopi zaradi nasilstev proti pevski slavnosti. Dr. Kranjčič je bil tedaj člen senata, ki je vodil razpravo, katera je trajala skoro ves dan. Dne 8. avgusta letos je torej Sagerju priklopela maščevalna jeza, katero je znosil nad členom senata, kateri ga je lansko leto se drznil soditi. Obtožitelj zastopnik je v jednatih besedah stavil obtoženčvo dejanje v pravo luč ter upravičeno izjavil, da je pač pričakoval, da se bo obtoženčvo dejanje sodilo na drugem mestu, ne pa pred posamnimi sodnikom na okrajnem sodišču. Sodnik je obtoženca krivim spoznal radi prestopkov zoper telesno varnost po §§ 8., 411. kaz. zak. in hudobne poškodbe tuje lastnine po § 468. kaz. zak. ter ga obsodil na osem dni zapora. — Kakor znano je naša policija storila zoper g. Majdiča fulminantno ovadbo, češ, da se je pregrešil zoper telesno varnost, ker je dne 8. avgusta prehitro vozil. Razprava je spravila čudne stvari na dan, katere obračajo svojo ost vse drugam, ne pa proti — gosp. Majdiču. Razprava je namreč dognala, da je znana celjska druhal že pri pošti napadla Majdičevo uprego ter svoj furor znosila nad ubogimi konji, katere je s svojimi gorjačami začela neusmiljeno pretepati. K sreči v vozu ni nihče sedel, in kočijažu se je še posrečilo brzdati konja. Gospa in gospod Majdič zasedeta voz in se peljeta k „Narodnemu domu“. Mlada čila konjiča ugledata tu znane jima vihteče gorjače, čujeta divje tulenje, ves prejšnji strah se jima povrne, ki se pa še poveča, ko ti divjaki zopet začnejo tepsti konja. Konja sevè poskočita ter v divjem diru skozi množico dirjata pred „Narodni dom“. Le opreznosti g. Majdiča, ki je v tem nevarnem položaju sam prijel za vajeti, je zahvaliti, da se ni zgodila večja nesreča. Vse te okolnosti je potrdila cela vrsta prič. Celo policaji, ki so bili navzoči ob dogodku, so morali potrditi za gosp. Majdiča ugodne izjave. Kljub temu se je policija osmelila naperiti ovadbo zoper g. Majdiča; ni pa naperila ovadbe zoper prave storilce, ki so jigotovo prav dobro znani, in ki so prav za prav provzročili, da so se konji splašili. Sodnik je seve gosp. Majdiča vsake krivde oprostil. S tem oprostilnim rekom pa je dobil svojo obsodbo nekdo drugi. — Postopanje zoper g. dra. Cvetkoto zaradi hudodelstva javne sile po § 87. kaz. zak. storjenega s tem, da je z balkona v „Narodnem domu“ provokatorično gledal, je državno pravdnštvo vendarle ustavilo. Saj je bil pa tudi že zadnji čas. Saj bi se bil sicer pri tem nekdo nesmrtno blamiral.

— **Narodna zaspanost v Rečici pri Savinji.** Pedružnica družbe sv. Cirila in Metoda na Rečici priredila je vsako leto nekaj veselice in korist prepotrebni naši šolski družbi. Letos se je žalibog vse to opustilo. Vrh tega se tudi vsakoletni občni zbor meseca avgusta ni vršil — in se sploh še udnina ni pobirala. Za leto 1899. bil je predsednikom izvoljen kaplan M. Zorko, načelnik in komi konzumnega društva. Kdor posel drugih opravlja, sam svojega zanemarja.

— **Kot kuriozum,** da se vidi, kaj dandanes župniki vse popravljajo, priobčimo naslednji nam došli „popravek“: „Sklicuje se na § 19. tisk. zak. z dne 17. decembra 1862. drž. zakonika šte. 6, se službeno uljudno pozivlja, da zakonito prijavit glede obolelega g. kaplana Josipa Wruss v „Slov. Narodu“ z dne 9. t. m. šte. 231 nahaja jočo se dnevno vest: „Na umu obolel“, sledeči stvarni popravek. 1. Ni res, da je tukajšnji kaplan, g. Wruss v zadnjih letih postal nekak tercialec, res pa je, da je veljal za pobožnega duhovnika, kar ni sicer nikaka posebnost, marveč dolžnost za vsakega kristijana, osobito za duhovnika. 2. Ni res, da je na žalosten način pojasnjen, kako se je to zgodilo, res pa je, da je g. Wruss bolehal vže dolgo časa na duhu. 3. Ni res, da je gosp. Wruss hotel v petek skočiti z okna svojega stanovanja in usmrčiti, res pa je, da je ta dan nevarno obolel, zadet od kapi ter je ležal brez zavesti in brez govornice do sobote krog poludne. Isti sobotni popoldne pa so se pokazali tolikanj silni znaki blaznosti, da se je moral g. Wruss na večer prepeljati v deželno blaznico, ker se ni mogel obdržati v domači oskrbi. Župni urad D. M. Polje, dne 12. oktobra 1899. M. Kolar, župnik.

— **Z Vlača se nam piše:** Vendar smo dočakali, da se je sezidalo novo šolsko poslopje. V nedeljo, 15. t. m. bode blagoslovil pred. gosp. franč. župnik O. Hugolin Sattner novo poslopje. Vspored slavnosti: Ob 9. uri sv. maša s pridigo v viški cerkvi; po maši slovesno blagoslovljenje šolskih prostorov. Po blagoslovljenju banket v salonu g. J. Trauna na Glincah. Ravno isti dan popoldne ob 2. uri bode tudi blagoslovljenje novo sezidane kapelice na Glincah. Po blagoslovljenju velika ljudska veselica in pogoščenje šolskih otrok v prostorih g. Trauna. Gospodje učitelji in prijatelji šole se vabijo k mnogobrojni udeležbi. — Krajni šolski svet.

— **Morilec v Kolodvorskih ulicah!** To je šlo včeraj od ust do ust. Povsod, kamor si prišel, se je govorilo le o roparskem umoru pri Kamni gorici o umorjenem Žvanu in o morilcu ljubljanskemu gostilničarju v Kolodvorskih ulicah št. 23, Blažu Ravniku, ki je sedaj zaprt na Žabjeku. Neki imajo že neovrgljive dokaze za to, da je on pravi morilec. Dobile so se pričbe, ki so ga videli, da se je v ponedeljek ob 4. uri odpeljal z vlakom iz Šiške proti Gorenškemu, in da ga v času od 4. do 1/2 10. ure zvečer ni bilo doma. Na njegovi obleki so se tudi dobili sledovi krvi, in se še celo govori po mestu, da se je dobilo v njegovih škornjih 400 gld. Blaž Ravnik je tudi pred kakšnimi 14 dnevi, kakor se to pripoveduje, bil z neko natakario, katera je imela okoli 200 gold. denarja pri sebi, v gostilni pri Fantiniju. Kako se je bil s to natakario seznanil se ne ve, ve se pa, da je poslal nekega postreščeka ponjo v Koslerjevo pivovarno, naj pride k Fantiniju, češ, da jo čaka tamkaj neki gospod. Ko je prišla v omenjeno gostilno, ji je dejal Ravnik, da je njen ljubček v gostilni na Spodnjem Rožniku. Natakario se je bila dan popred odpravila s svojim ljubčkom v Ameriko, a v Jesenicah se je skesala in je všla, mej tem, ko se je ljubček peljal naprej. Sedaj, ko ji je Ravnik povedal, da je njen ljubček na Spodnjem Rožniku, si je takoj naročila fijakarja in se je odpeljala tjakaj. Ravnik se je hotel odpeljati z njo, a natakario tega ni hotela in se ga je šele po posredovanju fijakarjevem ubranila. Komaj pa sta bila fijakar in natakario v gostilni na Spodnjem Rožniku, je že prišel Ravnik za njim in je dal poklicati fijakarja v salon na vrata. Ko pa je ta prišel pred hišo, je odprl Ravnik okno pri salonu in je skočil na prosto in zbežal. V salonu so bile tri gospe, ki so se tega prizora bile hudo prestrašile. Kaj je dalo Ravniku povod, da je pred fijakarjem skoz okno zbežal, je zagonetka. V gostilni seveda ni bilo ljubčeka natakario, in je moral imeti Ravnik že kak vzrok, da jo je zvalil tjakaj. Čez kakih 20 minut potem, ko je bil zbežal, se je spet vrnil, prišel v gostilno in se vsedel h fijakarju in k natakario, ne da bi bil odgovoril na vprašanje, kaj mu je bilo, da je skočil skoz okno. Fijakarja je le vedno pošiljal domov, natakario pa je vabil, da bi se šla z njim sprehajati v hrib. Dekle tega ni storilo in se je odpeljala sama s fijakarjem v mesto. Blaž Ravnik je neki vedel, da je imelo to dekle nad 200 gold. denarja pri sebi. Ko so Ravnika zaradi suma umora zaprli, je fijakar ta dogodek pripovedoval. In sedaj se že po mestu širi govorica, da je bilo to dekle tudi že določeno za žrtev, in da jo je le fijakar rešil.

— **I. občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda za Tržič in okolico v Tržiču** se bode vršil v nedeljo 15. t. m. ob 4. uri popoldne v gostilni gosp. A. Perneti. Na dnevnem redu je: 1. Nagovor t. č. predsednika; 2. Volitev odbora; 3. Vpisovanje členov in pobiranje udnine; 4. Razni predlogi. — **Izjava.** Naš list je v št. 204 z dne 6. septembra priobčil notico, v kateri se je nekemu, tam neimenovanemu gosp. kadetu tukajšnjega domobranskega bataljona očitala nedostojnost. To očitavanje se je naslanjalo na pridržek, da je dotični gospod v kantini domobranske vojašnice naš list razžalil. Ker se je izkazalo, da dotični gospod tam navedenih, nas žaljivih besed ni rabil, obžalujemo izrečeno očitavanje.

— **Iz blaznice na Studencu** je pobegnili prisiljenec Ivan Volarič iz Vrhnika na Primorskem.

— **Mitnice.** Od 1. januarja leta 1900 naprej se bode pobiranje pristojbin pri najnižjih na podlagi zakona z dne 26. avg. 1891. l., drž. zak. št. 140, urejenih cestnih mitnicah na Kranjskem potom javne dražbe

v zakup oddalo. Dotični razglas se ob enem objavlja v tukajšnjem uradnem listu. Ta razglas je za občinstvo zaradi tega posebne važnosti, ker se bode pri dražbi vsaka mitnica za se kot poseben zakupen predmet izključevala, ter dražba pri c. kr. davčnem uradu, v čegar okraji se mitnica nahaja, vršila; tedaj je vsakemu tudi manj imovitemu prilika dana, se dražbe z uspehom udeležiti. Osobito pa naj bi občine, v katerih so mitnice postavljene, kmetovalci, posestniki in veliki obrtniki mitniškega kraja nikari ne zamudili ugodne prilike, ker so njim zagotovljena v dražbenih pogojih pri vložitvi začasne varščine (vaduma) važna olajšila, kakor tudi v drugem oziru marsikaka prednost pred drugimi udeležniki.

— **Fijakar in biciklist.** Včeraj popoldne sta trčila pri vходу v Gradišče na Kongresnem trgu fijakar J. J. in kolesar J. K. skupaj. Slednji je prišel pod konja, ki je šel tudi čez njega tako, da se je na levi nogi in na desni roki poškodoval.

— **Grožen samomor.** Nad Rojanom proti Opčinam našli so predvčerajšnjim mrtvega 54letnega pekovskega mojstra Josipa Pečenka iz Trsta. Mož si je bil obleko polil s petrolejem in jo potem užgal. Našli so ga popolnoma zgorelega. Kaj je Pečenka gnalo v smrt, še ni pojasnjeno.

— **Kupčevalec z deklicami.** Predvčerajšnjim so ujeli v Trstu Jos. Schneiderja, ki se je izdajal za železniškega inženjerja iz Švedske. Ta je kupčeval z dekleti; pri njem so našli precejšnjo svoto denarja. Deklice, ena iz Švice in dve Korošici, ki so ga spremljale, in katere je hotel Schneider odposlati v Jaffo, so dobile zopet svojo prostost.

* **Sin device orleanske.** Na zadnjega velikem lovu na Gorenjem Štajerskem je bil med visokimi gosti tudi princ orleanski. Seveda je zbuja največje zanimanje in nepopisno radovednost. Končno pa je pristopil neki gornještajski lovec ter vprašal princa: „Nix für ungut, Euer Gnaden! San Sö velleicht a Sohn von der Jungfrau von Orleans?“ — Odgovor nam ni znan.

* **Nesreča na železnici.** Blizu Stolnega Belegagrada skočil je dne 10. t. m. popoldne iz Komorna prihajajoči osebni vlak s tira. Štirji vozovi so bili popolnoma razbiti, 12 oseb je bilo močno ranjenih in mnogo ljudi poškodovanih. Dosedanja preiskava še ni našla vzroka nesreče.

* **Grozni slučaj.** Iz Linca poročajo: Šele zadnjo soboto so našli blizu Pöstlingberga 86 letno dmnarico z razparanim trebuhom mrtvo, danes pa so našli blizu Alhartinga okoli 55 let staro ženo takisto umorjeno. To je tekom zadnjih deset let že peti slučaj, da so našli v tem okraju mrtve ženske z razparanim trebuhom. Morilca pa še nimajo.

* **Bivši župan — natakario.** Bivši župan v Wolkersdorfu, dr. Alfred Hödl, posluje sedaj v San Franciscu kot natakario. Dr. Hödl je poneveril večjo svoto, ušel najprej v Egipt, potem pa v Ameriko. Kako da si kot doktor ni mogel najti boljše službe, ni znano. Kot natakario je baje docela neraben.

* **Polkovnik ustrelil odvetnika.** Iz Taškenta poročajo peterburški „Rosiji“ o žalostni senzacionalni drami, ki se je odigrala v tem obmejnem mestu Rusije. Polkovnik Štaševskij je smatral namreč za svojo dolžnost, da je šel v uredništvo ondotnega lista ter je z bičem pretepel odvetnika in urednika Smorgunerja, ker je napadel nekatere kozaške častnike radi njihove surovosti do ženstva in konj. Povod temu očitavanju je bila neka pravda, v kateri je odvetnik Smorguner zagovarjal nekega prijatelja Dzordzickega, ker je z revolverjem branil ženo kapitana Kolokolceva pred njim — soprogom. Dzordzickega je zagovarjal Smorguner toli imenitno, da ga je celo državni pravdnik priporočal milosti sodnikov, dasi je z dvema streloma ranil surovega soproga Kolokolceva. V zagovornem govoru pa je odvetnik sila napadal vojaštvo sploh ter potem svoj govor ponatisnil. Ker odvetnika tudi bič polkovnika Štaševskega ni ukrotil, nego je pozneje še strastnejše očital nekaterim častnikom neomikanost, surovost srca in neumno, neslano vedenje, ga je polkovnik počakal na ulici ter ga ustrelil. Polkovnik, ki je s svojim ravnanjem samo dokazal resnico odvetnikovih trditvev, je spoden iz vojaške službe ter bo obsojen v Sibirijo v prisilno delavnico.

Književnost

— „Slovanski Svet“. Zadnja številka tega lista (15.) ima to-le vsebino: O emancipaciji zapadnih Slovanov. — O shodu II. slovanskih novinarjev. — O zgodovini „Slovanskega Sveta“. — Cvetke z ruskih poljan. — Ruski jezik v Slovanstvu — Ruski krožki. — Ruske drobtinice. — Drobtine — Primorje i Trst. — Razgled po slovanskem svetu. — Iz novin. — Književnost. — Naročnikom. — S to številko preneha izhajati „Slovanski Svet“ in bode izdajal gosp. urednik poslej samo „Slav. Echo“.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 13. oktobra. Cesar je danes sprejel grofa Claryja v posebni avdienci.

Dunaj 13. oktobra. Vodja ministrskega predsedstva je povabil poslanca Dobernika in Lemischa na posvetovanje.

Dunaj 13. oktobra. Grof Clary je imel z nekim dopisnikom lista „Berliner wissenschaftliche Correspondenz“ pogovor o položaju. Clary je izjavil, da je oduševljen pristaš trozveze in je rekel, da je njegova naloga omogočiti funkcioniranje parlamenta. Clary upa, da naredi razveljavljenje jezikovnih naredeb konec obstrukciji. Glede jezikovnega zakona vlada še ne ve, ali nopravi zakon samo za Češko in Moravsko ali za celo državo. Vzlic temu upa, da dožene volitev delegacij, in da odobri parlament nagodbni zakon o restitucijah. S § 14. bo vladal Clary le v skrajni sili. Glede prihodnjega ministrstva je Clary rekel, da bo vzet iz tiste večine, ki se bo takrat nahajala v parlamentu, najidealnejša pa bi bila vlada, v kateri bi bili združeni Čehi, Nemci in Poljaki.

Praga 13. oktobra. Češki listi prijavljajo dolga poročila o posvetovanju grofa Claryja z dr. Pacakom in dr. Skardo. Clary jima je naznanil, da se jezikovne naredeb pur et simple razveljavijo, ker ovirajo spravo mej narodi, ker so bile jednostransko izdane in ker so žalile Nemce. Pacak in Škarda sta opozarjala, da se s tem zgodi češkemu narodu velika krivica, da pomeni preklic jezikovnih naredb kapitulacijo pred hudodelsko in veleizdajsko obstrukcijo, za državo pa da je preklic prava katastrofa, toliko bolj, ker razveljavljenje jezikovnih naredb ni nikaka garancija, da obstrukcija zopet ne oživi. Rečena poslanca sta se prepričala, da Clary še sam ne ve, kakšen načrt jezikovnega zakona naj predloži. Spominjala sta Claryja, da so se Čehi v največji meri angažirali za državni interes, razveljavljenje jezikovnih naredeb pa bo plačilo, da so z največjim samozatajevanjem branili državo in dinastijo pred domačimi sovražniki. Clary je dejal, da se radikalno gibanje mej Nemci precejnjuje, in da so Nemci vseskoz lojalni, kar se je pokazalo pri vojaških vajah. (Posebno v Beljaku, koder je šef generalnega štaba fcm. Beck lastnoročno trgal frankfurtarske sastave z javnih poslopij.) Glede jezikovnega zakona je rekel Clary, da se mora šele sestaviti. Škarda in Pacak sta pripomnila, da je to vendar previsoko delo za dobo treh mesecev, na kar je dejal Clary, da ni nikjer zapisano, da ostane samo tri mesece šef vlade. Načrt jezikovnega zakona je dejal Clary, da se predloži konferenci interesentov. Pacak in Škarda sta na to izjavila, da se Čehi take konference ne udeležé, ker so vsled usode jezikovnih naredeb izgubili vero v pravičnost države.

Sofija 13. oktobra. Novo ministrstvo je sestavljeno. Predsedstvo in zunanje stvari je prevzel Ivančev, notranje stvari Radoslavov, naučno ministrstvo Vazov, trgovinsko ministrstvo Načovič in vojno ministrstvo Paprikov.

London 13. oktobra. Včeraj so Buri zasedli Laingsenk in začeli korakati proti New-Castleu. Pri Mafekingu zbrano angleško vojaštvo ima nalogo ostati v defenzivi. Iz Pietermaritzburga se poroča, da je veliko krdelo Burov iz Oranje-države zasedlo neke dela Natale.

Tinktura zoper kurja očesa

— gotovo najboljšo sredstvo —
za hitro odpravo kurjih oces, trde kože itd.

Stekleničica z rabilnim navodom 25 kr.
Dobiva se v (20-41)

deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“
M. Leustek-a v Ljubljani.

Umri so v Ljubljani:

Dne 8. oktobra: Frančiška Mavc, delavka, 57 let, Florjanske ulice št. 31, jetika
Dne 9. oktobra: Blaž Stimec, sprevoznikov sin, 8 let, Tržaška cesta št. 57, vnetje možganske mreže.

Dne 11. oktobra: Henrik Čepon, krojačev sin, 3 mes., Dolenjska cesta št. 14, želodčni in črevesni katar. — Ana Sedej, gostinčarka, 42 let, Sv. Jakoba trg št. 6, otrpnenje srca vsled srčne hibe. — Marija Savšek, delavka, 29 let, Gradišče št. 14, jetika. — Amalija Krašovic, trgovčeva vdova, 75 let, Krojaške ulice št. 1, vnetje sapnika.

V deželni bolnici:

Dne 8. oktobra: Jernej Malenšek, delavčev sin, 10 let, vnetje možganske mreže.

Dne 10. oktobra: Terezija Zabret, delavčeva žena, 35 let, jetika. — Anton Degen, delavec, 38 let, prisad.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m. Srednji kračni tlak 736-0 mm.

Oktober	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempera-tura v °C	Vet-ovi	Nebo	Pada-vina v 24 urah
12.	9. zvečer	734.2	9.0	sl. jug	skoro jas.	
13.	7. zjutraj	732.5	8.1	sl. svzhod	sk. oblak.	
	2. popol.	731.4	15.8	p.m. jzah.	sk. oblak.	0.0

Srednja včerašnja temperatura 74°, nor-male: 11.1°.

Dunajska borza

dne 13. oktobra 1899.

Skupni državni dolg v notah.	98	gld.	—	kr.
Skupni državni dolg v srebru	97	80	—	—
Avstrijska zlata renta	116	15	—	—
Avstrijska krona renta 4%	98	05	—	—
Ogerska zlata renta 4%	114	95	—	—
Ogerska krona renta 4%	93	90	—	—
Avstro-ogerske bančne delnice	902	—	—	—
Kreditne delnice	362	90	—	—
London vista	120	85	—	—
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	97 1/2	—	—
20 mark	11	77	—	—
20 frankov	9	57 1/2	—	—
Italijanski bankovci	44	50	—	—
C. kr. cekini	5	70	—	—

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA
MAKS VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3.
Sračke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze tolažilne izjave srčnega sočutja povodom nenadne izgube naše ljube, nepozabne matere, sestre in tašče, gospe

Marije Jelovšek roj. Oblak

izrekamo svojo najtoplejšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, kakor tudi p. n. spremstvu pri pogrebu, velečasti duhovščini, p. n. gg. uradnikom, slavnim društvom, vsem p. n. darovateljcem vencev in drugim prišlim tujcem.

Vrhnika, dne 11. oktobra 1899

(1878) **Žalujoči ostali.**

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ausse, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Praga v Novo mesto in v Kočevje.** Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Praga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Linca. — **Praga iz Novoga mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10. uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih v oktobru. — **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Ob 6. uri 55 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih v oktobru. (1206)

Špecerijski komi

21 let star, ravno vojaščine prost, želi vstopiti v službo — ako se želi takoj — v mestu ali na deželi. (1865-3)
Naslov pove upravništvo „Slov. Nar.“

Iščem izurjenega pisarja.

Vstop takoj.
Matthaeus Bežan
c. kr. notar v Marenbergu.

Akviziter

zavarovalne stroke proti ognju, za življenje in proti nezgodam sprejme se takoj pod ugodnimi pogoji.

Ponudbe na glavno zastopstvo v Ljubljani c. kr. priv. Jadranske zavarovalne družbe v Trstu. (1879-1)

Brady-jeve kapljice za želodec

(prej) **Brady-jeve Marijacejske kapljice za želodec** prirejane v lekarni „pri ogerskem kralju“ Karla Brady-ja na Dunaji, I., Fleischmarkt 1.

v obče izkušeno in poznato zdravilo, ki oživlja in okrepuje želodec, če je prebava motena, in sploh pri želodčnih bolečinah.

Cena steklenici 40 novč.
Dvojna steklenica 70 „

Usojam se opozarjati še jedenkrat, da se moje kapljice za želodec čestokrat ponarejajo. Pazi naj se torej pri kupovanju na goreno varstveno znamko s podpisom C. Brady, in naj se zavrne vse kot nepravilne, ako nimajo te znamke in podpisa C. Brady.

Kapljice za želodec C. Brady-ja (prej Marijacejske kapljice za želodec) so shranjene v rudečih nagubanih skatljah in imajo podobo sv. Matere Božje Marijacejske (kot varstveno znamko). Pod to znamko mora biti podpis **Brady**.

Deli so navedeni. (1829-2)
Kapljice za želodec se pristno dobivajo v vseh lekarnah.

Solidna trgovina.

P. n.

Slavnemu občinstvu v Ljubljani in na deželi priporočata za jesensko in zimsko sezono

(1749-2)

Češnik & Milavec

Ljubljana

Špitalske (Singarjeve) ulice

svojo popolnoma novo založeno trgovino najlepših novosti in veliko izber za ženske in moške obleke.

Vzorci se razpošiljajo zastoj po pošti.

Naznanjam, da sem prevzel od „Narodne Tiskarne“ v Ljubljani v izključno razprodajo Jurčičeve zbrane spise, potem letnike in posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ in vse one knjige, katere so izšle v založbi „Narodne Tiskarne“. — Te knjige so:

Josipa Jurčiča zbrani spisi, zvezek I. do XI, broširan à 60 kr., elegantno vezan à 1 gld.
„Ljubljanski Zvon“, letniki II., III., V., VI., broširan à 3 gld., vezan v Bonačeve platnice à 4 gld. 20 kr.; — letniki VII. in VIII., broširan à 4 gld., vezan v Bonačeve platnice à 5 gld. 20 kr.; — letniki od IX. do XVIII., broširan à 4 gld. 60 kr., vezan v Bonačeve platnice à 5 gld. 20 kr.
Posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ po 40 kr.
Zbirka zakonov. I. Kazenski zakonik, vezan à 3 gld.
Zbirka zakonov. II. Kaz. pravni red, vezan à 2 gld. 80 kr.
Zarnikovi zbrani spisi. I. zvezek, broširan à 50 kr.
Dr. Nevesekdo: „4000“. Povest, broš. à 50 kr.
A. Aškerc: **Izlet v Carigrad**, broš. à 20 kr.
Po znižani ceni priporočam: Fran Kocbek, **Pregovorji, prilike in reki**. Prej 50 kr., sedaj samo 30 kr.

Sprejemam tudi naročila na vse modne žurnale, na vse domače in tuje časnike ter knjige.

L. Schwentner

knjigotržec

V Ljubljani, Dvorni trg šte. 1.

Vizitnice in kuverte

s firmo priporoča

„Narodna fiskarna“ v Ljubljani.

Registrovana

znamka

V

Avstro-Ogerski
Francijski
Portugalski
Nizozemski

„Levova znamka“

Splošno kot najboljši znan

izdelek v ovratnikih,

se dobiva v najbolj renomi-

moškim modnim

blagom tu- in

Na drobno

se ne prodaja

mansetah in srajcah

ranih prodajalnicah in trgovinah z

in platnenim

inozemstva.

Na drobno

se ne prodaja

(591-8)

M. JOSS & LÖWENSTEIN, c. kr. dvorna založnika PRAGA, VII.

Registrovana

znamka

V

Zedinjenih državah braziljskih
Oznanjski državi
Egiptu
na Grškem
Bolgariji